

HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Sörnäsgatan 10
Helsingfors
postadress: helsinki.hao@oikeus.fi

00580
E-

Ärende:

Utlåtande med anledning av välfärdsområdesbesvär i ärendet
1921/03.04.04.04.09/2023

Den som lämnar utlåtande

Vanda och Kervo välfärdsområdesfullmäktige

Representant och processadress för den som lämnar utlåtande

jurist Tiia Tuovinen
Vanda och Kervo välfärdsområde
PB 1000, 01301 VANDA
e-post: tiia.tuovinen@vakehyva.fi
telefon: +358 40 1839590

Det överklagade beslutet

Välfärdsområdesfullmäktiges beslut i Vanda och Kervo välfärdsområde 14.3.2023
§ 17

Yttranderätt

Enligt 43 § 1 mom. 3 punkten i lagen om välfärdsområden ska välfärdsområdesstyrelsen bevaka välfärdsområdets intresse och, om inte något annat anges i förvaltningsstadgan, företräda välfärdsområdet och föra välfärdsområdets talan,

Enligt § 36 i Vanda och Kervo välfärdsområdes förvaltningsstadga hör det till befogenheterna för välfärdsområdets jurist att representera välfärdsområdet i rättegångar och föra välfärdsområdets talan i förhållande till domstolar.

Helsingfors förvaltningsdomstol har bett välfärdsområdesstyrelsen inhämta utlåtande från välfärdsområdesfullmäktige med anledning av besväret, så detta utlåtande lämnas av fullmäktige.

Utlåtande

Vanda och Kervo välfärdsområdesfullmäktige (nedan också skilt "välfärdsområde" och "områdesfullmäktige") föreslår som begärt utlåtande att välfärdsområdesfullmäktiges beslut 14.3.2023 §17 (nedan även "områdesfullmäktiges beslut" eller "beslut"), inte upphävs med anledning av välfärdsområdesbesväret och att förvaltningsdomstolen håller sig till beslutet som välfärdsområdesbesväret avser.

Områdesfullmäktiges beslut har tillkommit i lagenlig ordning och beslutet är lagenligt. Angående motiveringar hänvisas förutom till motiveringarna nedan i detta utlåtande även till motiveringarna för beslutet 14.3.2023 § 17 som välfärdsområdesbesväret avser.

Områdesfullmäktige föreslår också att förvaltningsdomstolen förordnar personen som anfört välfärdsområdesbesväret att svara för sina egna rättegångskostnader.

Motiveringar för utlåtandet

Helsingfors förvaltningsdomstol har bett välfärdsområdesstyrelsen att inhämta utlåtande från välfärdsområdesfullmäktige med anledning av välfärdsområdesbesväret över beslutet 14.3.2023 § 17 som gjorts av Vanda och Kervo välfärdsområdesfullmäktige.

Vanda och Kervo välfärdsområdesfullmäktige har 14.3.2023 § 17 beslutat att i enlighet med § 83 i lagen om välfärdsområden (611/2021) konstatera upphörande av förtroendeuppdrag förpersonen som anfört välfärdsområdesbesväret i Vanda och Kervo välfärdsområdes sektion för hälsovårdstjänster och välja en ny ledamot till sektionen för hälsovårdstjänster i hens ställe till mandattidens slut. I välfärdsområdet har välfärdsområdesstyrelsen sektioner där man tillämpar vad som föreskrivs om organet i fråga enligt § 35 i lagen om välfärdsområden.

Personen som anfört välfärdsområdesbesväret har överklagat välfärdsområdesstyrelsen beslut i Helsingfors förvaltningsdomstol och krävt att beslutet upphävs i sin helhet eftersom det strider mot lagen. Dessutom har

personen som anfört välfärdsområdesbesväret krävt att Vanda och Kervo välfärdsområde åläggs att ersätta hens eventuella rättegångskostnader i ärendet.

Personen som anfört välfärdsområdesbesväret har i besväret lyft fram att hen har stått i ett anställningsförhållande till Vanda stad sedan 2007. Från och med 2014 har arbetstagaren som anfört välfärdsområdesbesväret varit anställd av Vanda stad på barnskyddets stödenhet som socialhandledare inom det intensifierade familjearbetet. I och med välfärdsområdesreformen är personen som anfört välfärdsområdesbesväret placerad i sektorn för tjänster för barn, unga och familjer. Personen som anfört välfärdsområdesbesväret har lytt direkt under välfärdsområdesstyrelsen från och med 1.1.2023 med anledning av organisationsstrukturen för personalen i välfärdsområdet, där hela personalen förutom Mellersta Nylands räddningsverk lyder under välfärdsområdesstyrelsen. Vanda och Kervo välfärdsområdesfullmäktige har beslutat om välfärdsområdets personalorganisation som en del av förvaltningsstadgan i sitt första sammanträde 8.3.2022 § 4 (Bilaga 1 Välfärdsområdesfullmäktiges beslut 8.3.2022 § 4, Bilaga 2 förvaltningsstadga från och med 8.3.2022).

Förtroendeuppdraget inom sektionen för hälsovårdstjänster för personen som anfört välfärdsområdesbesväret har upphört i och med välfärdsområdesfullmäktiges beslut 14.3.2023 § 17, eftersom enligt 78 § 1 mom. 1 punkten i lagen om välfärdsområden är den valbar till välfärdsområdesstyrelsen som är valbar till välfärdsområdesfullmäktige, dock inte en anställd vid välfärdsområdet som lyder under välfärdsområdesstyrelsen. Förarbeten till lagen om välfärdsområden (RP 241/2020 rd, s. 585) preciserar tolkningen av den ifrågavarande 78 § (valbarhet till välfärdsområdesstyrelsen) på följande sätt: "Grunderna för bestämmelserna om valbarhet till en välfärdsområdesstyrelse motsvarar bestämmelserna om valbarhet till en kommunstyrelse i 73 § i kommunallagen". På så sätt är det motiverat att i tolkningen av bestämmelserna beakta bestämmelserna i kommunallagen och de tolkningar som gäller dem.

I kommunallagens (410/2015) förarbeten (RP 268/2014 rd, s. 192) konstateras i 73 § (valbarhet till kommunstyrelsen): "Enligt 1 mom. 1 punkten är inte den valbar till

kommunstyrelsen som är anställd hos kommunen och lyder under kommunstyrelsen. Begränsningarna i gällande lag gäller endast dem som arbetar i centralförvaltningen underställda kommunstyrelsen. Det föreslås att hänvisningen till personal inom "centralförvaltningen" stryks, eftersom den varit tolkningsbar och man kan utgå från att ingen

som organisatoriskt underlyder kommunstyrelsen samtidigt kan vara kommunstyrelseledamot.”

I rättslitteraturen (Harjula ja Prättälä, 2019, Kuntalaki – tausta ja tulkinnat [Kommunallagen – bakgrund och tolkningar] s. 504) som kommenterar bestämmelserna i 73 § i kommunallagen om valbarhet till kommunstyrelsen noteras att: ”En anställd som lyder under kommunstyrelsen är inte valbar till kommunstyrelsen. Begränsningen gäller alla tjänsteinnehavare och arbetstagare som organisatoriskt underlyder kommunstyrelsen, oberoende ställning och arbetsuppgifter.” Det som tolkats av Kommunförbundet 8/2022 för välfärdsområdes del (bilaga 3) och vidare de direktiv som utfärdats i ett brev till Vanda och Kervo välfärdsområde 2.1.2023 är i linje med det ovan nämnda. Även finansministeriet har skickat ett brev om ämnet till välfärdsområdet 23.11.2022. I finansministeriets brev konstateras att ifall det finns en ledamot i välfärdsområdesstyrelsen som 1.1.2023 övergår till ett anställningsförhållande där hen lyder direkt under välfärdsområdesstyrelsen, förlorar hen sin valbarhet (Bilaga 4).

Personen som anfört välfärdsområdesbesväret har lyft fram rätten till arbete enligt 18 § i grundlagen samt rätten till inflytande och rösträtt enligt § 14. Personen har framfört att välfärdsområdets beslut 14.3.2023 §17 begränsar dessa grundläggande rättigheter och strider mot grundlagen. Personen som anfört välfärdsområdesbesväret har också påpekat att man endast kan begränsa grundläggande rättigheter med regleringar på lagnivå. Som det förts fram ovan har välfärdsområdet i detta fall följt 78 och 83 § i lagen om välfärdsområden och baserat områdesfullmäktiges beslut 14.3.2023 § 17 direkt på dessa

välårsomsråets förpliktande bestämmelser. Trots detta har personen som anført välårsomsråesbesværet framført att välårsomsrået skulle ha avvikit från ordalydelsen i 78 § i lagen om välårsomsråden och ersatt "lyder direkt under välårsomsråesstyrelsen" som definierar välårsomsråesstyrelsens valbarhet till "organisatorisk lyder under välårsomsråesstyrelsen" utan motiveringar. Det är vært att notera att detta inte stæmmer eftersom beslutet i fråga är motiverat enligt ordalydelsen i 78 §. I beslutets motiveringar næmns förarbetet och bestämmelserna till 73 § i kommunallagen som man hænvisar till i förarbetena till lagen om välårsomsråden, eftersom lagstiftaren har preciserat tolkningen i 78 § i lagen om välårsomsråden genom att hænvisa till kommunallagen. Då utvidgas inte lagens ordalydelse, utan lagen tolkas baserat på lagstiftarnas syfte. Lagen om välårsomsråden faststæller at fullmæktige beslutar nærmere om välårsomsråets organisationsstruktur (GrUU 17/2021 rd , s. 8). Då välårsomsråesfullmæktige beslutar om organisationsstrukturen kommer personalen som är anstællt av välårsomsrået till stor del lyda under välårsomsråesstyrelsen, vilket gør at de berørs av begrænsningen i valbarhet enligt 78 § 1 mom. 1 punkten i lagen om välårsomsråden.

Vælårsomsrået har i god tid genom at informera om saken øppet velat sækerstælla at de færtroendevalda har haft tillgæng til den information de behøver om de færtænderinger som vælårsomsråesreformen orsakar og den lagstiftning som styr vælårsomsrået. Årendet har behandlats redan innan vælårsomsråesfullmæktiges mandattid børtat som en del av fullmæktigeledamøternas introduktionsutbildninger og man har skickt anvisninger om årendet till fullmæktige 18.2.2022 (Bilaga 9). Efter detta har vælårsomsrået informerat sina færtroendevalda om den oppdaterade tolkningen av lagen 12.8.2022 på Kommunfærtbundets webbsida og om brevet från finansministeriet 23.11.2023. Vælårsomsrået har sedan klarlagt lagstiftningen som gæller valbarhet under flera olika tilfællen, som t.ex. under vælårsomsråesstyrelsens informationsmøten 12.9.2022, 4.10.2022 og 12.1.2023 samt i vælårsomsråets fullmæktigeutskott 8.12.2022 og 31.1.2023. Man har skickt e-post till fullmæktigegruppernas ordførtande og till

områdesstyrelsens ledamöter 11.10.2022 (Bilaga 7), där man redogjort för vad tolkningen av lagen i praktiken kommer att innebära för de förtroendevalda som fortfarande är anställda av välfärdsområdet från och med 1.1.2023. Vidare har välfärdsområdet 2.1.2023 skickat ett e-postmeddelande till fullmäktigegruppernas ordförande och sekreterare samt till områdesstyrelsens och dess sektioners ledamöter och ersättare, där välfärdsområdet har upprepat den tidigare framställda tolkningen av bestämmelserna om valbarhet enligt lagen om välfärdsområden. Man har bett de förtroendevalda som förlorat sin valbarhet att lämna in ett besked om avgång från förtroendeuppdrag enligt 75 § i lagen om välfärdsområden ifall det gäller den förtroendevalda att hen förlorar sin valbarhet (Bilaga 8). Ärendet har också behandlats på områdesfullmäktiges informationsmöte 2.2.2023 (korrigerat datum, Bilaga 6).

Enligt 75 § 3 mom. i lagen om välfärdsområden kan en förtroendevald som har giltiga skäl avgå från ett förtroendeuppdrag. Det organ som utser den förtroendevalda beslutar om beviljande av avsked. Välfärdsområdesfullmäktige har fått konstatera att förtroendeuppdraget för personen som anfört välfärdsområdesbesväret har upphört i sektionen för hälsovårdstjänster som lyder under välfärdsområdesstyrelsen, eftersom personen inte har avgått från förtroendeuppdraget.

Till skillnad från vad personen som anfört välfärdsområdesbesväret har konstaterat i besväret, är det inte frågan om jäv då man sköter ett förtroendeuppdrag, utan det handlar om att personen som anfört välfärdsområdesbesväret inte är valbar i sektionen för hälsovårdstjänster efter att ha övergått som arbetstagare i välfärdsområdet. Valbarhet handlar om huruvida personen överhuvudtaget kan agera som och väljas till organets förtroendevalda. (Harjula ja Prättälä, 2019, Kuntalaki – tausta ja tulkinnat [Kommunallagen – bakgrund och tolkningar] s. 476). Då kan man inte lösa den förtroendevaldas valbarhet genom bestämmelser om jäv. Finansministeriet inrättade för mandattiden 9.1–15.6.2023 en arbetsgrupp som bedömer förändringsbehoven för bestämmelser om sammansättningen i välfärdsområdets organ. Arbetsgruppen har som uppgift att bedöma

utvecklingsbehoven speciellt för de bestämmelser som gäller valbarhet (Finansministeriets publikationer 2023:48, s. 10). Arbetsgruppen har förutom jävsregleringen tolkat den allmänna obundenheten och oavhängigheten i beslutsfattandet, som tryggar bestämmelserna om valbarhet. Finansministeriets arbetsgrupp anser att regleringen kan anses stå i proportion till genomförandet av god förvaltning om man också beaktar andra lagenliga möjligheter att delta och påverka (Finansministeriets publikationer 2023:48, s. 105). Begränsningarna i valbarhet som fastställts i lagen om välfärdsområden är ett undantag med tanke på invånarnas rätt att delta i välfärdsområdets förvaltning. Med bestämmelserna om valbarhet tryggas obundenheten i beslutsfattandet så att de mest sannolika intressekonflikterna undviks redan på förhand (Finansministeriets publikationer 2023:48, s. 8) Enligt 6 § i förvaltningslagen har välfärdsområdets fullmäktige i sitt beslut 14.3.2023 § 17 tolkat detta fastställda undantag för valbarhet som opartiskt, som bemöter förtroendevalda jämlikt och använder sina befogenheter enbart för syften som är godtagbara enligt lag.

Sammanfattning

Vanda och Kervo välfärdsområdesfullmäktiges beslut 14.3.2023 § 17 har i sin helhet följt den nuvarande lagstiftningen och välfärdsområdesfullmäktige har använt sina befogenheter i den utsträckning som lagen kräver. Regleringar i valbarheten bör vara motiverade och mer noggrant definierade, så att välfärdsområdet skulle ha möjlighet att tolka personalens valbarhet beroende på deras uppgiftsbeskrivning.

Välfärdsområdesfullmäktiges beslut 14.3.2023 § 17 ska inte upphävas på grund av välfärdsområdesbesväret.

BEVISNING

Skriftliga bevis

- Bilaga 1** Vanda och Kervo välfärdsområdesfullmäktiges beslut 8.3.2022 § 4
Tema: Vanda och Kervo välfärdsområdesfullmäktige har beslutat om sin personalorganisation, där anställningen för personen som anfört välfärdsområdesbesväret direkt lyder under välfärdsområdesstyrelsen
- Bilaga 2** Vanda och Kervo välfärdsområdesfullmäktiges beslut 8.3.2022 **Tema:** Anställningen för personen som anfört välfärdsområdesbesväret i Vanda och Kervo välfärdsområdespersonalorganisation lyder direkt under välfärdsområdesstyrelsen.
- Bilaga 3** Skärmdump SOTE-ändringsstöd, vanliga frågor, Kommunförbundets Internet-sidor, uppdaterat 12.8.2023 **Tema:** Välfärdsområdeslagens 78 § bör tolkas så att ingen anställd som organisatoriskt lyder under välfärdsområdesstyrelsen är valbar till styrelsen.
- Bilaga 4** Finansministeriets brev till välfärdsområdena 23.11.2023 **Tema:** Finansministeriet har lyft fram central lagstiftning med tanke på valbarhet, en person som organisatoriskt lyder under välfärdsområdesstyrelsen kan samtidigt inte fungera som styrelseledamot.
- Bilaga 5** Vandas och Kervos välfärdsområdes förvaltningsstadga (i kraft 14.3.2023)
Tema: Vid tiden för beslutet 14.3.2023 är fortfarande förvaltningsstadgan i kraft, enligt vilken anställningen för personen som anfört välfärdsområdesbesväret lyder direkt under välfärdsområdesstyrelsen.
- Bilaga 6** Diabilder från välfärdsområdesfullmäktiges informationsmöte 2.2.2023
Tema: Välfärdsområdet har gett information om hur lagstiftningen inverkar på välfärdsområdesreformen före välfärdsområdesfullmäktiges beslut 14.3.2021 § 17
- Bilaga 7** E-post som skickats från välfärdsområdet till förtroendevalda 11.10.2022
Tema: Välfärdsområdet har gett information om hur lagstiftningen inverkar på välfärdsområdesreformen före välfärdsområdesfullmäktiges beslut 14.3.2021 § 1
- Bilaga 8** E-post som skickats från välfärdsområdet till förtroendevalda 2.1.2023
Tema: Välfärdsområdet har gett information om hur lagstiftningen inverkar på välfärdsområdesreformen före välfärdsområdesfullmäktiges beslut 14.3.2021 § 1
- Bilaga 9 Handledning** 18.2.2022, Tilläggsmaterial om sektorer, valbarhet och jäv.
Tema: Välfärdsområdet har delat aktuell information till förtroendevalda om lagstiftningen redan innan välfärdsområdesfullmäktige har beslutat om välfärdsområdets organisationsstruktur 8.3.2023

Vanda 17.8.2023

Från Vanda och Kervo välfärdsområdesfullmäktige,

jurist Tiia Tuovinen